

Otevřený přístup k publikovaným výsledkům výzkumu financovaného z veřejných zdrojů

Rada pro výzkum, vývoj a inovace ČR na "Doporučení Evropské komise o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchování" doporučuje výzkumným organizacím a jejich pracovníkům, aby výsledky svého výzkumu zveřejňovali buď v otevřených časopisech nebo v institucionálních repozitářích.

Otevřený přístup (Open Access) = poskytnutí bezplatného a neomezeného on-line přístupu koncovému uživateli k vědeckým informacím s možností dalšího využití těchto informací, přičemž pojmem „vědecká informace“ se primárně rozumí recenzované vědecké články a výzkumná data sloužící k ověření výsledků prezentovaných v publikaci.

<http://www.openaccess.cz/cs/pruvodce/>

Horizont 2020 (H2020)

- dle pravidel H2020 musí všichni příjemci grantů zajistit otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím (článkům) z projektů, doporučeně i k výzkumným datům
- příjemci grantů musí zajistit, aby recenzované vědecké publikace (články) z projektů bylo možné číst online, stahovat a tisknout
- příjemci grantů jsou též vyzýváni, aby otevřeně zpřístupňovali i jiné typy publikací, ať už recenzovaných nebo nerecenzovaných, které souvisí s projekty, např. knihy, zprávy či výstupy z konferencí

Povinnost poskytovat otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím se v H2020 realizuje jedním z těchto způsobů:

1. GOLD „zlatá cesta“

- dochází k publikování v komerčních či nekomerčních časopisech, které poskytují okamžitý otevřený přístup k článkům
- u komerčních časopisů tento přístup zahrnuje jednorázovou platbu autora článku – **uznatelný náklad** po dobu trvání projektu, jehož výstupem je publikace
- přístup prostřednictvím nekomerčních časopisů je **bezplatný** pro čtenáře i autory, aktuální přehled těchto časopisů poskytuje adresář **DOAJ** (<http://www.doaj.org>)

2. GREEN „zelená cesta“

- dochází k publikování v repozitáři nebo na osobních webových stránkách vědce
- publikace musí být v repozitáři veřejně přístupná **po uplynutí šesti měsíců** od publikování
- příjemce grantu je povinen uložit výsledek v repozitáři nejpozději v den jeho publikování
- příjemci grantů musí dále prostřednictvím repozitáře zajistit otevřený přístup k metadatům, která slouží k identifikaci publikace

Institucionální repozitář Technické univerzity v Liberci

Technická univerzita v Liberci již na trend otevřeného přístupu zareagovala a zprovoznila repozitář v prostředí DSpace: <http://dspace.tul.cz>

V případě zájmu stačí kontaktovat Mgr. Lenku Kovaříkovou z Univerzitní knihovny: lenka.kovarikova@tul.cz, tel.: 485352230

